

ING. MIRKO ŠUŠTERŠIČ

TABLICE
ZA ENOMERNE SESTOJE
IN DEBLOVNICE

LJUBLJANA 1946

Pr. 1940

ING. MIRKO ŠUŠTERŠIČ

TABLICE

za enomerne sestoje smreke, jelke,
bora, bukve in deblovnice

LJUBLJANA 1946

Vse b i n a:

	Stran
Pripombe k prvi izdaji	5
Pojasnila	7
Kratice in znaki	8
Tablice »A«	9
Pomni	10
Smreka	11—15
Jelka	16—20
Bor	21—25
Bukev	26—30
Normalna zaloga	31
Delež vejevine, lubja	32
Tablice »B«	33
Smreka	34—35
Jelka	36—37
Bor	39—39
Bukev	40—41
Deblovnice za oblovino	43—63
Smreka	44—48
Jelka	49—53
Bor	54—58
Bukev	62—63
Preračunavanje prostorne mere s kubno mero	64

PRIPOMBE K PRVI IZDAJI

Bistvena razlika teh tablic v primeri z onimi tujih avtorjev je v tem, da temelje na **debelinskih razredih** in ne na starostnih razredih. Faktorja za zračunanje vsebine debela sta vedno le debelina in višina, ne pa starost. To velja tudi za sestoje. Starost drevja ni neposredno določljiva in tudi ne tako zanesljivo kakor sta debelina in višina. V tem je prednost teh tablic za določanje lesne zaloge sestojev.

Priročni so pri tem 10 cm. debelinski razredi, ki ne delajo težkoč razpoznavi in določanju na oko, a dajo za prakso v vsakem pogledu dovolj natančne rezultate.

Posamezni faktorji v tablicah se nekoliko razlikujejo od onih v tujih tablicah, ker se po možnosti opirajo na dognanja, nabrana v domačih gozdih. V kolikor bi poznejša raziskovanja ugotovila razlike, gre to na rovaš pomanjkanju statističnih podatkov, katere sem zbiral sam v prav neugodnih razmerah in tablice sestavljal v najtežjih časih. Zato so morebitne čezmerne računske napake oprostljive. Če bo praksa na podlagi novih podatkov tablice izboljšala, bo to samo korak bliže resničnosti. Saj je to šele prvi naš poskus na tem polju in njegova prva izdaja.

Podajanje sestojinskih členov v tablicah »A« je temeljno različno od tablic »B«. Prve kažejo ustroj sestoja statično kot mirujoč lik, druge pa kinetično, progresivno kot razvijajočo se tvorbo. Zato se tudi postavke razlikujejo, zlasti glede pri-rasta, ki je v tablicah »A« dognan empirično in skladno izravnano s pomočjo interpolacij v grafikonih, med tem ko je v tablicah »B« določen analitično, iz razvojnega progressa sestoja.

Celotna zgradba tablic sloni na empiričnem dognanju, da je normalno število drevja posameznih debelinskih razredov in drevesnih vrst za vse bonitetne razrede rastišč **praktično** enako. To pravilo seveda ne velja za starostne razrede.

Uporaba tablic je sama po sebi razumljiva in jasna, da je razlaga odveč. Zgradba tablic tudi že sama kaže, katere so za posamezne primere in namene ustreznejše in priročnejše.

Ako bo zelena praksa priznala tablice s tem, da jih bo uporabljala, bo moj trud poplačan in namen dosežen — z zavestjo, da sem služil svojemu poklicu in domovini.

Ljubljana, v avgustu 1943.

Avtor.

POJASNILA

Lesna zaloga je podana po hektarju kot oblovina, t. j. brez vejevja (dračja), iznad 7 cm $\varnothing$. Isto velja za prirast.

Drevesnina, je vsa lesna gmota iznad štora.

Deblovina, je vsa lesna gmota debela ((brez vejevja).

Oblovina, je vsa lesna gmota (navadno) iznad 7 cm $\varnothing$

Vejevina, je vsa lesna gmota izpod 8 cm $\varnothing$.

Hlodovina, je ves okrogel les iznad določene debeline.

Vse količine (številke) so ustrezno zaokrožene.

Debeline so podane v cm, višine v m, oblovina v m³, starost v letih.

Bonitetni razredi rastišča I—V.

Prehodna, vrastna, doba je čas, v katerem drevo vraste v v višji debelinski razred. To je razlika razredne starosti.

Izločani sestoj, je v glavnem drevje, ki bi v tekmi za svetlobo kot odvišno, podleglo in ga v praksi kot »predkoristi« postopoma izsekamo. V tablici »B« je število izločanega drevja podano idealno — kakor da se nobeno ne zgubi. V resnici jih pa zavoljo mnogih kvarnih vplivov dosti propade, da ne pridejo v korist. Drevje izločanega sestoja tudi ne doseže teoretično predvidene lesne gmote, ker ga močnejši tekmeči pri svetlobi utesnjujejo. S tem se zmanjšuje skupna letna korist in skupne predkoristi, ki predstavljajo do tedaj izločeni sestoj. To je pri navedbi oblovine izločanega sestoja vpoštevano.

Količina letne koristi izločane oblovine — zlasti po kakovosti — je pa seveda odvisna od nege in od krajevnih vplivov in je zato določljiva le po izkustvu z neko povprečnostjo.

Označba debel. razredov I, II, III. itd. ustreza debelinam 1—10, 11—20, 21—30 cm itd.

Zd, je dejanska zaloga lesa.

Pl, je povprečni letni (razredni) prisast.

Preračunavanje prostorne mere v kubno mero

Drva, sveža: skladovnice z 10 cm nadmero, polena 1 m dolga Trda: bukova s cca 10% primesjo drugih listavcev Mehka: vse vrste iglavcev	Redukcijski faktor	
	trda	mehka
Cepljenice (cepljena drva)	0.70	0.75
Okroglice, mešana drva (cepljenice-okroglice), oglarska drva	0.65	0.70
Vejevje 3—7 cm Ø na drobnem koncu .	0.40	0.45
Klade, odrezki, neprebrana drva in mešano	0.60	0.65

Preračunavanje drobnega gradbenega lesa — po kosih — v kubno mero

Drogi:	premer na debel. koncu	Ko- sov	plm (m³)
trdi: hrast, kost. itd. - mali . . .	7—12 cm	1	0.035
" " " - veliki . . .	12—15 cm	1	0.09
mehki: sm., jelka, bor itd. - mali	7—12 cm	1	0.03
" " " " veliki	12—15 cm	1	0.10
Hmeljevke	6—10 cm	1	0.02
Letve, kolje	3—6 cm	1	0.005
Palice za obroče		100	0.50
Butare (snopi-fašine) po 1 m . . .			
dolžine in 1 m obsega		100	1.60
Skodle (klane strešne deščice):			
kranjske		1000	1.50
štajerske		1000	1.—
trde		1000	1.50